

Sygnatura akt VIII C 1409/15

\$%\$ (...)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Przytułska-Sikoń

Protokolant: Natalia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2016 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa G. (...) z siedzibą w W.

przeciwko Z. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej Z. K. na rzecz strony powodowej G. (...)z siedzibą w W. kwotę 896,57 zł (osiemset dziewięćdziesiąt sześć złotych i pięćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 844,17 zł od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty nie przekraczającymi od 1 stycznia 2016 r. odsetek maksymalnych za opóźnienie;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. nie obciąża pozwanej kosztami procesu.

Sygn. akt VIII C 1409/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 28 kwietnia 2015 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie strona powodowa G. (...)z siedzibą w W. wystąpiła z żądaniem zapłaty przez pozwaną Z. K. kwoty 1327,73 zł. Strona powodowa wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w wysokości 30,00 zł, zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu innych kosztów.

Powód wskazał, że pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. umowę elastycznej pożyczki ratalnej. Przy zawarciu umowy skorzystała ze standardowego procesu zawierania umowy za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Pozwana za pomocą formularza rejestracyjnego zamieszczonego na stronie internetowej należącej do (...) sp. z o.o. www.zaplo.pl, dokonała rejestracji. Podczas rejestracji pozwana była obowiązana do zaznaczenia pól o odpowiedniej treści, że zapoznał się i zaakceptował postanowienia umowy i Regulamin Świadczenia Usług (...) oraz akceptuje warunki ochrony danych osobowych. Następnie pozwana uiściła kwotę 0,01 zł na rachunek (...) sp. z o.o., co było niezbędne do zakończenia procesu rejestracji i potwierdziło fakt zarejestrowania wniosku. Pozwana w tytule przelewu wskazała: „Potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki Z..pl nr (...)”. Na podstawie dokonanego przelewu spółka (...) dokonała weryfikacji pozwanej, a po zaksięgowaniu opłaty rejestracyjnej i przeprowadzeniu odpowiednich czynności weryfikacyjnych, środki we wnioskowanej wysokości zostały uruchomione i wypłacone na rachunek bankowy pozwanej. Spółka (...) dokonała też oceny wiarygodności pozwanej przez sprawdzenie informacji między innymi w Biurach (...).

Pozwana zobowiązała się zwrócić pożyczkodawcy kwotę pożyczki wraz z należnymi prowizjami za jej udzielenie do dnia 24 września 2014 r. Pozwana zobowiązała się również w przypadku opóźnienia do zapłaty odsetek za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego oraz kosztów czynności windykacyjnych.

Wobec braku zwrotu pożyczki w uzgodnionym terminie, spółka (...) sp. z o.o. wystosowała dwa wezwania do zapłaty, ale bezskutecznie.

W dniu 6 marca 2015 r. pożyczkodawca jako współnik powodowej spółki na podstawie zawartej dnia 10 lutego 2015 r. umowy spółki jawnej wniósł wkład w postaci pakietu wierzytelności przysługujących pożyczkodawcy z tytułu zawartych umów pożyczek. Każda wierzytelność składała się z kapitału niespłaconej kwoty pożyczki, opłat za wykonane czynności windykacyjne, odsetek umownych za opóźnienie i odsetek ustawowych od opłat windykacyjnych. W tym samym dniu została zawarta umowa sprzedaży między powodem a pożyczkodawcą, której przedmiotem była sprzedaż pakietu wierzytelności przysługujących (...) Sp. z o.o. z tytułu kosztów związanych z zawartymi umowami pożyczek, na kore składały się prowizja za udzielenie pożyczki, odsetki umowne za opóźnienie liczone od prowizji w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Powyższą transakcją była objęta także wierzytelność w stosunku do pozwanej, o czym pozwana została zawiadomiona drogą elektroniczną.

W dniu 8 maja 2015 r. w niniejszej sprawie wydany został nakaz zapłaty, od którego pozwana skutecznie wniosła sprzeciw, w związku z czym nakaz zapłaty utracił moc, a sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o niewszczywanie, oddalenie lub polubowne załatwienie sprawy dotyczącej długu wobec (...) Sp. z o.o. Pozwana przyznała, iż zaprzestała spłacania długu w wysokości 1000 zł, z powodu niepowodzeń i niespodziewanych wydarzeń losowych, jak choroby jej 87-letniego męża, które wiązały się z pobytami w szpitalu. Nadto pozwana wyjaśniła, iż pomagała jednocześnie swojej bezrobotnej córce, która wpadła w depresję. Pozwana zadeklarowała, iż chce postąpić lojalnie wobec pożyczkodawcy i spłacić zadłużenie bez kosztów sądowych.

W dalszych pismach procesowych z 9 września 2015 r. i 7 stycznia 2016 r. strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko. Nadto wskazała, iż pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 1000 zł, którą pozwana zobowiązała się zwrócić wraz z prowizją do 24 września 2014 r. Pozwana dokonała częściowej spłaty i na dzień wniesienia pozwu kwota zadłużenia wynosiła 844,17 zł. Na kwotę dochodzoną pozwem składa się:

- kwota należności głównej w wysokości 844,17 zł,
- odsetki umowne naliczone od kwoty kapitału w wysokości 844,17 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polski skapitalizowane za okres od pierwszego dnia zaległości, tj. od 25 września 2014 do 20 kwietnia 2015 r. w wysokości 52,40 zł,
- odsetki umowne naliczone od kwoty kapitału 844,17 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polski za okres od 21 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- opłaty manipulacyjne za czynności windykacyjne w wysokości 30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 401,16 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana Z. K. w dniu 15 maja 2014 r. zawarła z (...) sp. z o.o. umowę elastycznej pożyczki ratalnej, na mocy której otrzymała od pożyczkodawcy kwotę 1000 zł, jednocześnie zobowiązała się do spłaty w 12 ratach, płatnych do 25

każdego miesiąca począwszy od 15 czerwca 2014 r. terminie do 25 czerwca 2015 r. łącznie kwoty 1513,33 zł, w tym 500 zł prowizji za udzielenie pożyczki.

Zgodnie z §1 pkt 18 umowy postanowiono, że roczna stopa oprocentowania pożyczki wynosi 16 %, nie może jednak przekraczać odsetek maksymalnych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Dowód:

- umowa pożyczki, k. 34-25,
- wydruk email, k. 23,
- potwierdzenie przelewu kwoty 0,01 z 15 maja 2014 r., k. 26,
- potwierdzenie przelewu kwoty 1000 z 15 maja 2014 r., k. 26,

Pożyczkodawca Z..pl sporządził dwa wezwania do zapłaty zaadresowane do pozwanej:

- z dnia 11 października 2014r.,
- z dnia 27 października 2014r.,

W dniu 29 grudnia 2014r., powód wypowiedział pozwanej umowę pożyczki i wezwał do uregulowania całej kwoty pożyczki wraz z odsetkami, opłatami i prowizjami w wysokości 1297,93 zł.

Dowód:

- wezwania do zapłaty, k. 36-37,
- wypowiedzenie umowy z 29 grudnia 2014 r., k. 38

W dniu 10 lutego 2015 r. w W. pomiędzy (...) sp. z o.o. w W., (...) sp. z o.o. w W. a (...) sp. z o.o. S.K.A. w W. została podpisana umowa spółki jawnej działającej pod firmą G. (...).

Zgodnie z § 5 pkt 2 umowy, (...) sp. z o.o. jako wspólnik wniósł wkład niepieniężny w postaci pakietu wierzytelności o wartości nominalnej 2.976.326,66 zł. Lista wierzytelności wchodzących w skład wnoszonego wkładu zawierająca indywidualny numer każdej wierzytelności, jej wysokość oraz termin, w którym powinna zostać zapłacona przez dłużnika, stanowiła załącznik nr 5 do umowy spółki. Na każdą wierzytelność określoną w liście wierzytelności składał się kapitał niespłaconej kwoty pożyczki, opłaty za wykonane czynności windykacyjne oraz odsetki za opóźnienie od kwoty kapitału niespłaconej pożyczki oraz opłat windykacyjnych liczone od dnia wymagalności zobowiązania.

Dowód:

- umowa spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 r., k. 28-30

W dniu 6 marca 2015 roku pożyczkodawca (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jako wspólnik powodowej spółki na podstawie zawartej w dniu 10 lutego 2015 roku umowy spółki jawnej wniósł wkład w postaci pakietu wierzytelności przysługujących pożyczkodawcy z tytułu zawartych umów pożyczek. Powyższa transakcją została objęta także wierzytelność jaka posiadał pożyczkodawca w stosunku do pozwanego, pozwany został powiadomiony przez powoda o zaistniałych zmianach drogą elektroniczną.

Dowód:

- oświadczenie o wniesieniu przez wspólnika wkładów k. 31

- lista wierzytelności k. 32 -33
- powiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności i wezwanie do zapłaty k. 40

Pozwana Z. K. ma 77 lat, utrzymuje się z emerytury, która po zajęciach komorniczych wynosi 1300 zł miesięcznie. Z mężem mieszka u córki, dokładając się do kosztów utrzymania w wysokości 500 zł miesięcznie. Ponadto co drugi miesiąc opłaca gaz w wysokości 120 zł. Mąż pozwanej jest schorowany, sam nie wychodzi już z domu. Pozwana jest pozadłużana w różnych instytucjach. Między innymi kwotę 500 zł płaci U. w związku z trzema kredytami, kwotę 327 zł dla (...). Pozaciągała też wiele innych „chwilówek”. Także mąż pozwanej ma swoje długi.

Dowód:

- Przesłuchanie pozwanej na rozprawie w dniu 18 marca 2016 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz faktu nabycia przedmiotowej wierzytelności w ramach wkładu wniesionego przez pożyczkodawcę do spółki powodowej.

Pozwana nie zgłosiła żadnych merytorycznych zarzutów przeciwko żądaniu pozwu. Nie kwestionowała co do zasady odpowiedzialności za zadłużenie wynikające z umowy pożyczki, oraz wysokości powstałego zadłużenia. Nie zaprzeczyła także, że powód posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie. Pozwana wyraziła wolę spłaty zadłużenia w ratach po 80 zł miesięcznie.

Według art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie kwoty 896,57 zł, na którą składają się kwoty 844,17 zł z tytułu niespłaconej kwoty pożyczki oraz 52,40zł z tytułu odsetek umownych w wysokości czterokrotnej stopy lombardowej za faktyczne opóźnienia w spłacie należności głównej, naliczonych zgodnie z warunkami umowy pożyczki. Opisane należności wynikały bowiem z umowy stron, a ich zasadność nie budziła wątpliwości z punktu widzenia przepisów prawa materialnego. Jako bezzasadne, w świetle przepisów prawa materialnego, Sąd uznał natomiast powództwo obejmujące kwotę 431,16 zł, na którą składały się kwoty 30,00 zł tytułem kosztów windykacyjnych oraz 401,16 zł z tytułu prowizji.

Wprawdzie w postępowaniu cywilnym obowiązuje zasada kontradyktoryjności, tym niemniej Sąd powinien czuwać na zachowaniem równości stron postępowania, zwłaszcza w sporach, w których po stronie pozwanej występuje konsument, postrzegany przez ustawodawcę jako słabsza strona stosunku prawnego, z którego wynika dochodzone roszczenie. Podkreślić trzeba, że ustawą z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000 r. Nr 22, poz. 271) zmienione zostało brzmienie przepisów art. 385¹ i 385² k.c. oraz dodano art. 385³ k.c. Przepisy te wprowadziły reżim ochronny w przypadku zawierania umów z konsumentami, implementując do prawa wewnętrznego przepisy Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

Zgodnie z treścią art 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy

zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Według § 3 cyt. przepisu nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Klauzula generalna z art. 385¹ § 1 k.c. zawiera dwa kryteria oceny postanowienia umowy jako niedozwolonego, tj. dobre obyczaje i interesy konsumenta. Dobre obyczaje są w zasadzie równoważnikiem “zasad współżycia społecznego”, natomiast “interesy” konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, mogą tu bowiem znaleźć uzasadnienie takie okoliczności, jak zdrowie konsumenta, czy też jego czas zbędnie tracony, dezorganizacja toku życia, zawodu (patrz: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga Trzecia. Zobowiązania. Tom I, pod redakcją Gerarda Bieńka, W – wa 2002, s.137. Zgodnie z zawartym w tym przepisie szczególnym kwalifikatorem naruszeń, muszą to być naruszenia “rażące”.

Nadto ustawodawca w art. 385³ k.c. wprowadził przepis, który ma charakter reguły interpretacyjnej, ukierunkowując ocenę konkretnego postanowienia w umowie konsumenckiej, kiedy zachodzą w tym przedmiocie wątpliwości. Zawarte w tym przepisie wyliczenie postanowień, choć obszerne, ma charakter jedynie przykładowy, a cechą wspólną wymienionych tam klauzul jest, że jako takie nie są one zabronione w obrocie powszechnym ani konsumenckim, a jedynie mogą zostać uznane za niedozwolone wobec konsumentów. W myśl art. 385³ kc pkt 17 w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego. Klauzula generalna zawarta w art. 385¹ §1 k.c. znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich bez względu na to, czy przy ich zawieraniu posłużono się wzorcem umowy, czy też nie. Zauważyć przy tym należy, że w treści umowy konsumenckiej zawartej z użyciem wzorca mogą poza postanowieniami z tego wzorca znaleźć się również postanowienia uzgodnione indywidualnie z konsumentem; a także, wobec wąsko ujętego pojęcia “postanowień uzgodnionych indywidualnie”, postanowienia na których treść konsument nie miał żadnego wpływu. Nie ulega wątpliwości, że obowiązująca i powszechnie aprobowana w prawie obligacyjnym zasada swobody umów, realizowana może być jedynie pod kontrolą prawa. Sąd może bowiem dokonywać oceny, czy dane postanowienia zawartej umowy są zgodne z obowiązującym prawem. Istnieją przeto przewidziane prawem instrumenty umożliwiające kontrolę umowy, które mogą być również wykorzystywane do kontroli sprawowanej z uwagi na specyficzny interes konsumenta. Ocena dokonywana w toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem sporze (in concreto), może dotyczyć sposobu korzystania z prawa podmiotowego (art. 5 k.c.), a więc w jaki sposób umowa jest realizowana wobec konsumenta, a także kontroli treści umowy w oparciu o przepisy art. 58 k.c. i 353¹ k.c.

O ile postanowienia uzgodnione indywidualnie podlegają ocenie w świetle art. 58 k.c., 353¹ k.c. i 5 k.c., a ponadto na podstawie art. 385¹§1 k.c., o tyle postanowienia z wzorca oraz postanowienia, na których treść konsument nie miał wpływu, a także umowy konsumenckie zawarte bez posłużenia się wzorcem podlegają ocenie w świetle cyt. wyżej klauzuli generalnej z art. 385¹ §1 k.c.

Zgodnie bowiem z cyt. wyżej przepisem art. 385¹ §2 k.c. postanowienie niedozwolone nie wiąże konsumenta. W myśl tego przepisu sankcja przy kontroli dokonywanej w konkretnej sprawie polega na tym, że postanowienie umowne uznane za niedozwolone staje się bezskuteczne, natomiast umowa jest wiążąca w pozostałym zakresie. W przeciwieństwie do unormowania z art. 58 k.c., ani doniosłość zakwestionowanego postanowienia dla któregokolwiek z kontrahentów nie ma znaczenia dla ubezskutecznienia tego postanowienia, ani na miejsce takiego postanowienia nie wchodzi dyspozycja normy prawnej.

Na marginesie wskazać należy, że to właśnie opisane wyżej konsekwencje zastosowania art. 58 k.c., mogące niejednokrotnie prowadzić – wbrew woli konsumenta - do uznania nieważności całej umowy, stały się podstawą do odstąpienia zastosowania w cyt. klauzuli generalnej sankcji nieważności.

Sankcja z art. 385¹ §1 i 2 k.c. jest bardziej dotkliwa dla przedsiębiorcy zważywszy, że niejako automatycznie "ex lege" usuwa z umowy to właśnie postanowienie, które "obliczone" było na przysporzenie mu jakichś korzyści.

Konsekwencją abuzywności (szkodliwości) klauzuli jest jej bezskuteczność, która wynika z samego prawa, bez potrzeby kierowania przez uprawnionego stosownego żądania wobec organu stosującego prawo, a ewentualne orzeczenie sądu w tej kwestii ma charakter deklaracyjny. Wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie należy rozstrzygać za pomocą cyt. wyżej Dyrektywy, według której obowiązkiem Państw Członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Państwa Członkowskie powinny zapewnić, aby nieuczciwe warunki nie były zamieszczane w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami oraz, jeżeli takie warunki zostają w nich zawarte, aby nie były one wiążące dla konsumenta oraz zagwarantować, żeby umowa obowiązywała strony zgodnie z zawartymi w niej postanowieniami, pod warunkiem, że po wyłączeniu z umowy nieuczciwych warunków może ona nadal obowiązywać. Z powołanych założeń celowościowych cyt. dyrektywy wynika jednoznacznie, iż rzeczą organów stosujących prawo - sądu jest zapewnienie konsumentowi - jako stronie słabszej, skutecznej ochrony przed wszelkimi działaniami przedsiębiorców zmierzającymi do wykorzystania swojej dominującej pozycji z pokrzywdzeniem konsumenta.

Nie ulega wątpliwości, że zarówno cyt. dyrektywa, jak i przepisy art. 385¹ k.c. - 385³ k.c., będące implementacją do prawa wewnętrznego tej dyrektywy, są "obliczone" na konsumenta nie znającego prawa, a także na jego nieuwagę, lekkomyślność, brak dociekliwości, który z reguły nie zdaje sobie sprawy z przyszłych rzeczywistych skutków postanowień, jakie są mu proponowane przez profesjonalistę i działa w zaufaniu, że ich przyjęcie nie będzie dla niego niekorzystne. Skoro więc konsument z założenia nie zna obowiązującego prawa, nie sposób wymagać, by miał on świadomość, że zawarte w umowie postanowienia są niedozwolone i w związku z tym, by podnosił skutecznie zarzuty.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z roszczeniami wynikającymi z umowy zawartej pomiędzy profesjonalnym przedsiębiorcą a konsumentem. Obowiązkiem Sądu było więc skontrolowanie, czy umowa łącząca pozwaną z cedentem nie zawierała niedozwolonych postanowień umownych.

Sąd uznał, że postanowienia umowne kształtujące obowiązki strony pozwanej w zakresie poniesienia kosztów windykacyjnych i prowizji kształtują prawa i obowiązki pozwanego jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy. Biorąc pod uwagę klauzulę dobrych obyczajów Sąd ocenił wskazane powyżej postanowienia umowne w świetle norm pozaprawnych, tj. norm moralnych i obyczajowych, powszechnie akceptowanych i znajdujących szczególne uznanie w stosunkach między przedsiębiorcą a konsumentem. Sąd uznał, że wartościami, jakie powinny charakteryzować stosunek z konsumentem są w szczególności uczciwość, rzetelność, fachowość. Postanowienia umowy pożyczki w zakresie żądania kosztów windykacyjnych i prowizji w przedmiotowym stanie faktycznym nie pozwoliły na realizację tych wartości. Ponadto Sąd uznał, że postanowienia te zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie bowiem rozkładały uprawnienia i obowiązki między pożyczkodawcą i pozwanym. Brak równowagi kontraktowej w niniejszym stanie faktycznym niewątpliwie jest przejawem naruszenia dobrych obyczajów. W wyroku z dnia 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04, Pr. Bank. 2006, nr 3, s. 8) SN stwierdził, że „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. W ocenie Sądu koszty windykacji i prowizja odpowiadająca 50 % udzielonej pożyczki znacząco odbiega od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron stosunku. W wyroku z dnia 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04, Pr. Bank. 2006, nr 3, s. 8) Sąd Najwyższy stwierdził, że „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Sąd dokonał oceny naruszenia interesów konsumenta, uwzględniając status stron umowy pożyczki (przedsiębiorca-konsument), jak i dysproporcję wynikającą z porównania kosztów prowizji i kosztów windykacyjnych do kwoty pożyczki, jak i do rzeczywistych kosztów poniesionych przez powoda.

Odnosnie postępowania windykacyjnego i jego kosztów Sąd stwierdził, że podejmowanie przez wierzyciela czynności w celu odzyskania długu odbywa się na jego koszt i ryzyko, które wpisane jest w charakter prowadzonej działalności.

Skoro strona powodowa zdecydowała się na prowadzenie procedury windykacyjnej wobec pozwanej, powinna pokryć koszty tego postępowania, odmiennie od kosztów dochodzenia roszczeń w drodze postępowania sądowego, które są kompensowane stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik postępowania, o czym stanowi art. 98 k.p.c. Czynności windykacyjne nie są niezbędne, a koszty kontaktu z dłużnikiem wpisują się w zakres powinności współdziałania przy wykonywaniu zobowiązania przez wierzyciela.

Zdaniem Sądu, wskazane okoliczności uzasadniają twierdzenie, że postanowienia dotyczące naliczonej prowizji i kosztów windykacji nie uwzględniają i nie zabezpieczają interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, prowadzi to do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco niekorzystny dla pozwanego. Skutkiem zastosowania klauzuli niedozwolonej jest brak mocy wiążącej tego postanowienia, stąd powództwo w zakresie żądania prowizji i opłat windykacyjnych podlegało oddaleniu.

Niezależnie od tego wskazać także należy, że po pierwsze strona powodowa nie przedłożyła żadnych dokumentów, z których wynikać by miało uprawnienie do naliczania tych opłat oraz ich wysokość, w związku z sądem nie miał możliwości weryfikacji tego naliczenia, po drugie nie przedstawiła dowodu potwierdzającego wysłanie tych wezwań na adres pozwanej, zatem zważywszy na treść art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. strona powodowa w tym zakresie nie sprostowała również ciężącemu na niej obowiązkowi udowodnienia faktów, z których wywodziła swoje roszczenia.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd zasądził odsetki od dnia 25 września 2015 r. do dnia 20 kwietnia 2015 r. zgodnie z żądaniem pozwu w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, a od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty według czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, a nie wyższej niż stopa maksymalnych odsetek za opóźnienie, stosownie do art. 481 § 2¹ i § 2² k.c. Jeśli zaś chodzi o okres od 1.01.2016 r. od dnia zapłaty, wysokość odsetek umownych za opóźnienie nie mogła przekroczyć maksymalnych odsetek za opóźnienie, wynikających z art. 481 § 2¹ k.c. w brzmieniu nadanym mu z dniem 1.01.2016 r. Skoro zatem w tym dniu uległ zmianie ustawowy model ustalania odsetek maksymalnych, niezbędne było dostosowanie ograniczenia odsetek w wyroku do tego modelu.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w punkcie I i II sentencji wyroku.

Jednocześnie Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej, która wskazywała na możliwość spłaty zadłużenia w ratach po 80 zł miesięcznie.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Powołany przepis daje sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z treści umowy łączącej strony. Uprawnienie to przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądanego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być zarówno obiektywne, jak i spowodowane działaniem samego dłużnika.

Sąd, po przeanalizowaniu sytuacji materialnej i rodzinnej pozwanej, doszedł do przekonania, że jej wniosek o rozłożenie zasądanego świadczenia na raty nie zasługuje na uwzględnienie. Zdaniem Sądu, sama okoliczność trudnej sytuacji ekonomicznej pozwanej, nie stanowi szczególnie uzasadnionego wypadku, w którym sąd może rozłożyć na raty zasądzone świadczenie i nie może stanowić podstawy do zastosowania w niniejszej sprawie ochrony wynikającej z treści art. 320 k.p.c..

Pozwany należy do grupy podmiotów, które dobrowolnie nie spełniły nałożonych na nich obowiązków, co z reguły ma związek z istniejącą już wcześniej złą sytuacją majątkową i niewystarczającymi dochodami. Dlatego też trudno przychylić się do argumentacji pozwanej, iż rozłożenie na raty winno znaleźć swe oparcie w m.in. zadłużeniach z innych tytułów i postępowaniach egzekucyjnych toczących się względem dłużnika. Pozwana winna liczyć się z faktem, iż brak dobrowolnego spełnienia ciężarów na niej zobowiązań będzie rodziło negatywne skutki w postaci przeniesienia postępowania na drogę sądową. W ocenie Sądu, pozwana w żaden sposób nie wykazała, że jej sytuacja finansowa jest zdecydowanie gorsza od tej, w jakiej znajdują się inni dłużnicy, a tym samym, że wniosek o rozłożenie na raty winien być na podstawie tychże argumentów uwzględniony. Co więcej, przy uwzględnieniu skromnych dochodów pozwanej oraz licznych jej zobowiązań, nie będzie ona miała możliwości realnej spłaty zadłużenia nawet w ratach, dlatego przez wzgląd na interes strony powodowej, wniosek pozwanej na rozłożenie należności na raty w symbolicznej wysokości 80 zł, nie zasługiwał na uwzględnienie. Jednocześnie zauważyć trzeba, iż powyższe nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu przez wierzyciela – stronę powodową zaproponowanego przez pozwaną sposobu spłaty zaległości celem uniknięcia postępowania egzekucyjnego z korzyścią dla obu stron.

Jednocześnie zauważyć trzeba, iż powyższe nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu przez wierzyciela – stronę powodową zaproponowanego przez pozwaną sposobu spłaty zaległości celem uniknięcia postępowania egzekucyjnego z korzyścią dla obu stron.

Orzeczenie o kosztach jak w punkcie III sentencji wyroku Sąd oparł o art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.